РЕЗЮМЕ

I. **Изключване на съдружник от ООД. С.: Сиела, 2016, Първо издание, ISBN 978-954-28-2236-3, 224 с.**

Двойственият характер на ООД като междинна дружествена форма между персоналните и капиталовите дружества се проявява и в института на изключване на съдружник. Съдружникът в ООД може да бъде изключен както заради неизпълнение на имуществените си задължения – задължение за вноска (чл. 121 и чл. 126, ал. 1 – 2 ТЗ) и задължение за допълнителна парична вноска (чл. 126, ал. 3, т. 4 ТЗ), така и заради нарушаване на неимуществените си задължения (чл. 126, ал. 1 – 3 ТЗ). Изключването настъпва в резултат на извънсъдебна процедура и подлежи на вписване в търговския регистър. Чрез изключване на отделен съдружник се цели най-вече дружественото предприятие да бъде предпазено от отрицателните последици от поведението на съдружник, които затрудняват или дори правят невъзможно реализацията на дружествената дейност. Това е функцията, която определя смисъла и необходимостта от този институт.

Въпреки тази важна функция законовата уредба на разглеждания институт е пределно лаконична и пренебрегва съществени въпроси относно процедурата по изключване и защитата на изключения съдружник при отпадане на правните последици на изключването. Това обстоятелство, както и ограничените възможности за уредба в дружествения договор на ООД и противоречията в практиката на ВС и ВКС, обуславят нуждата от изследване на изключването на съдружник от ООД, за да се отговори на нуждата от формулиране на предложения за усъвършенстване на правната му уредба.

Монографията разглежда фактическия състав на основанията за изключване, процедурите за изключване и последиците от изключване на съдружника от ООД, както и защитата на съдружника срещу изключването.

Глава Първа е посветена на функциите на изключването – гаранционна, санкционна и защитна, и на приложното му поле. Отделено е специално внимание на изключването на мажоритарен съдружник и на изключването на съдружник при паритетно ООД, както и на конкуренцията между изключването и други основания за прекратяване на членството.

Глава Втора включва анализ на основанията за изключване; изяснени са отделните елементи от фактическия състав на всяко от основанията за изключване. Застъпено е и становището, че неизпълнението на решенията на общото събрание, посочено като основание за изключване по чл. 126, ал. 3, т. 2 ТЗ, няма самостоятелно приложно поле.

В Глава Трета са разгледани процедурите за изключване по чл. 126, ал. 1 ТЗ и чл. 126, ал. 3 ТЗ. Подробно са разгледани въпросите относно начина на връчване на поканата за общото събрание, на уведомлението за допълнителния срок и предупреждението за изключване по чл. 126, ал. 1 ТЗ и на предупреждението за изключване по чл. 126, ал. 3 ТЗ и на суспендирането на правото на глас на изключвания съдружник.

Глава Четвърта съдържа анализ на последиците от изключването. Разгледани са подробно въпросите отново вземането на съдружника за

стойността на дружествения му дял и начина на определяне на размера му, както и въпросите относно прекратяването на членството и необходимите промени в правното положение на дружеството, които се налагат от изключването.

В Глава Пета са поместени исковата защита на съдружника срещу изключването и вписването на изключването в търговския регистър. Специално внимание е отделено на хипотезите, в които след отпадане на правните последици на изключването и на вписването му в търговския регистър е невъзможно възстановяването на членството на изключения съдружник.

Подробно е анализирана публикуваната практика на ВС и ВКС. Отделено е внимание на уредбата на изключването на съдружник от ООД в законодателствата на Германия, Австрия, Русия и САЩ. Анализът е фокусиран върху слабостите на действащата уредба и са формулирани предложения de lege ferenda.

Приносните елементи на работата включват следните основни моменти:

1. изясняване на функциите на изключването на съдружник на ООД и аргументиране на защитата на предприятието от поведението на изключвания съдружник и последиците му като водеща функция;

2. анализ на изключването на мажоритарен съдружник и на съдружник при паритетно ООД (с. 12 – 28), както и на злоупотребата с правото на изключване и невъзможността за възстановяване на членството на изключения съдружник (с. 196 – 213);

3. анализ на действията против интересите на дружеството като основание за изключване, включително в хипотезите на неизпълнение на задължението за участие в управлението, злоупотреба с право на глас и нарушения от съдружника, назначен за управител, на задълженията му като управител (с. 55 – 79);

4. обосновка на извод защо основанието за изключване по чл. 126, ал. 3, т. 2 ТЗ няма самостоятелно приложено поле, а се прилага единствено в съчетание с основанията за изключване по чл. 126, ал. 3, т. 1 и т. 3 ТЗ (с. 50 – 55);

5. изясняване на съдържанието и функциите на предупреждението за изключване (с. 100 – 121) и на правните проблеми при връчване на предупреждението за изключване и поканата за общото събрание (с. 131 – 142);

6. аргументиране на становище, че de lege ferenda при изключване на основание на чл. 126, ал. 3, т. 1 – 3 ТЗ поради виновно поведение

изключеният съдружник не трябва да има право да получи стойността на дружествения си дял (с. 158 – 161);

7. анализ на исковата защита срещу изключването, включително на съотношението между различните искове, с които изключеният съдружник разполага (с. 175 – 195).

II. **Относно правото на глас на съдружника в ООД, сп. „Търговско право“, брой № 4/2013 г., с. 53 – 61**

Статията разглежда различните хипотези на злоупотреба с правото на глас или гласуване при условията на конфликт на интереси, като анализът е съсредоточен върху хипотезата, при която заинтересуваният съдружник е гласувал и чрез неговия вот е постигнато мнозинство за решение (за приемане или отхвърляне на определено предложение за решение) в негов интерес, което противоречи на интересите на дружеството. Аргументирано е предложение de lege ferenda за допълване на чл. 137, ал. 3 ТЗ с правило за изключване на заинтересувания съдружник от гласуване при приемане на решение, с което съдружникът ще бъде освободен от задължение към дружеството или ще придобие известна облага от дружеството или което се отнася до сключване на сделка между дружеството и съдружника, до предявяване от дружеството на иск срещу него или до предприемане на действия за осъществяване на отговорността му към дружеството.

III. **Относно съвместното притежание на дружествен дял в ООД, сп. „Търговско право“, брой № 3/2014 г., с. 47 – 64**

Статията изяснява целите и предмета на правилата по чл. 132 ТЗ, както и различните хипотези, приложими при упражняването на правата и отговорността за изпълнение на задълженията по съпритежавания дял. Внимание е отделено и на овластяването на представител на съпритежателите на дела и на правните проблеми, които възникват в хипотезата, когато съдружниците не са овластили такъв представител. Направено е предложение de lege ferenda за допълнение на чл. 132, ал. 3 ТЗ с правило, че ако съпритежателите на дела не определят общ представител, правните действия, които засягат съпритежавания дружествен дял, могат валидно да бъдат извършени от дружеството спрямо всеки един от съпритежателите на дела с последици и за останалите съпритежатели на дела.

IV. **Прехвърляне на поименни налични акции – дискусионни въпроси, сп. „Търговско право“, брой № 2/2015 г.**

Статията разглежда правния ефект на прехвърлителното джиро върху поименни налични акции и на вписването на прехвърлянето на поименните налични акции в книгата на акционерите на дружеството. Анализиран е въпросът от кой момент приобретателят на акциите може да упражнява акционерите си права и дали вписването в книгата на акционерите е необходима предпоставка за това. Направено е предложение de lege ferenda за

изменение на чл. 185, ал. 2, изр. първо ТЗ, която разпоредба да придобие следната редакция:

„(2) Прехвърлянето на поименните акции се извършва с джиро и има действие спрямо дружеството от момента на узнаване. В устава могат да бъдат предвидени и други условия за прехвърляне на поименни акции.“.

V. **Какъв минимален срок е приложим при свикване на общо събрание на АД чрез писмени покани?, сп. "Съвременно право", брой № 1/2016 г.**

Статията анализира разбирането на ВКС, че срокът по чл. 223, ал. 5 ТЗ е приложим и към случаите на свикване на общо събрание на акционерите с писмени покани по реда на чл. 223, ал. 3, изр. второ ТЗ, като времето от изпращането на поканата до откриването на общото събрание не може да бъде по-малко от 30 дни. Отправена е критика към позицията на ВКС относно началния момент на посочения срок и е обосновано становището, че 30-дневният срок трябва да започне да тече от получаване на поканата от акционерите. На тази основа е направено предложение de lege ferenda разпоредбата на чл. 223, ал. 5 ТЗ да се допълни в следния смисъл:

„(5) Времето от обявяването в търговския регистър или от получаването на поканите до откриването на общото събрание не може да бъде по-малко от 30 дни.“.